

Източни долмени. Най-много, най-запазенитѣ и най-интереснитѣ се намиратъ почти въ срѣдата на Странджа-планина, отъ дветѣ страни на Карвасарския гребенъ. Севернитѣ отъ тѣхъ се намиратъ по горното порѣчие на Факийската рѣка; тѣ се падатъ въ българска територия. Южнитѣ се намиратъ по горното порѣчие на р. Текедере и р. Велика. Севернитѣ долмени се намиратъ въ областъта на горнитѣ дѣсни притоци на Факийската, Алмалийска и Белевренска рѣки, — та зарадъ това ги дѣлимъ на две групи: Алмалийска и Белевренска. — Тѣ се намиратъ въ землищата на с. Горно-Алмали, Долно-Алмали, Мадлешъ, Тикенджа и Белевренъ (Бургазка околия).

На лѣвия брѣгъ на Факийската рѣка намѣрихме само единъ долменъ, между с. Факия и Коджабукъ.

На старо-пограничния гребенъ на изтокъ отъ в. Икизче е запазенъ единъ долменъ и развалини на нѣколко други.

Друго по-голѣмо разпространение иматъ долменитѣ въ Странджа-планина въ областъта на планинския гребенъ, който загражда Созополския жгълъ (между Бургазкия заливъ и Черно море). Тѣзи долмени можемъ да раздѣлимъ на две групи:

Бакърлѣтска на западъ отъ р. Ропотамо и Ченгерска — на изтокъ отъ сжщата.

Въ М. Търновската и Василикошката околии, долменитѣ се срѣщатъ нарѣдко и то повече уединени. Като допълнение сж долменитѣ, които се намиратъ въ съседнитѣ мѣста (въ турска територия) и долменитѣ на западъ отъ Кайбиларския проходъ.

Горнитѣ дѣсни притоци на Факийската рѣка образуватъ единъ кжтъ между върховетѣ Карвасара и Икизчинитѣ; той е изпълненъ съ рѣтоветѣ, които се отцепватъ отъ пограничния гребенъ и се влаватъ между притоцитѣ на Алмалийската и Бѣлевренска рѣки.

АЛМАЛИЙСКИ ДОЛМЕНИ.

Алмалийската рѣка се образува отъ два притока, а именно западната Селска рѣка и източната Паша-дере. Тѣ се събиратъ подъ с. Горно-Алмали. Селска рѣка се състои отъ два притока: Бакаловъ долъ и Буковъ-долъ (източниятъ); тѣ извираатъ подъ Карвасара и се събиратъ надъ реченото село. По рѣта, между двата дола води пжтътъ отъ с. Горно-Алмали за с. Ерменли-махле.¹⁾

Паша-дере почва подъ върха Мечи-орманъ, приема отъ лѣво Лесичи-долъ и по-долу отъ дѣсно Еньовъ-долъ, край който се изкачва пжтътъ отъ с. Горно-Алмали за с. Белевренъ, върху гребена нареченъ Вълкското краище. Водитѣ на Алмалийската рѣка се събиратъ на пограничния гребенъ между върховетѣ Карвасара и Мечка.²⁾

Алмалийската рѣка приема отъ дѣсно подъ с. Долно-Алмали, рѣката Влаховъ долъ, почващъ до Циганското кладенче и вливащъ се

1) На картитѣ погрѣшно отбелѣзана като „Орманъ махле“.

2) Карвасара, Кожуво, Бърдо, Гръцка нива и Мечка.